

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 612 διατριβὴν τοῦ «Ἀνατο-
λικοῦ Ταχυδρόμου» (Courrier d'Orient).

Ἐπειδὴ ὁ ἀρθρογράφος ἐκεῖνος παρέβη πᾶν ὄριον σεβασμοῦ καὶ τιμιότητος, καὶ καταφερόμενος μετὰ πολλῆς ἐμπαθείας καὶ φανατισμοῦ πολλὰ ἐξέθηκε κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡμεῖς ἐξ ἠναντίας ἀποκρινόμεθα πρὸς αὐτὸν μετὰ τῆς ἀληθείας ἔχοντες ὀδηγὸν αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὸν ὀρθὸν λόγον, συνάμα δὲ τὰς Ἀποστολικὰς ῥήσεις καὶ τοὺς θεοφόρους Πατέρας.

Καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῶν Βουλγάρων οὐδὲ κἂν ταραττεται ὅλως τοῦ Χριστοῦ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, διότι ἐννοεῖ, ὅτι ἐνταῦθα ὑπορύπτονται ἄλλοι σκοποὶ, καὶ οὐδόλως ἀγνοεῖ, ὅτι αἱ προπαγάνται ταρασσουσι τὰ πνεύματα τῶν φιλησύχων Βουλγάρων, πείθονται αὐτοὺς εἰς τὴν μεταβολὴν ταύτην τὴν θρησκευτικὴν πρὸς ἐπιτυχίαν ἄλλου σκοποῦ καὶ οὐχὶ πρὸς ἀπλοῦν προσηλυτισμόν· ἀλλ' ὅμως προβλέπει, ὅτι μετὰ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ποθουμένου, πάλιν θέλουν λακτίσει τὸν λεγόμενον δι' αὐτοὺς Οὐνιτισμὸν καὶ θέλουν ἐπανέλθει εἰς τὴν αὐτὴν αὐτῶν πατροπαράδοτον Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀναγνωρίζοντες τὴν Α. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην· ὑπενηθμίζει ὅμως αὐτοῖς ἡ Ἐκκλησία ἵνα προφυλάττωνται ἀπὸ τῆς παγίδος τῶν Ἰησοῦιτῶν, διότι οἱ τοιοῦτοι ἀνατρέπουσι θρόνους δυναστῶν, καὶ ὧσιν ἀκράδαντοι ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῆς προπατορικῆς αὐτῶν Ἐκκλησίας, μὴ ἀνεχόμενοι τὰς κακοδόξους διδασκαλίας τῆς αἵρέσεως. Ἀλλὰ παραλείπω ταῦτα, καὶ ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀπαντήσεως.

Ἐν πρώτοις ἐρωτῶ τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον συνδρομητὴν ποῦ προσκαλεῖ εἰς ἐνότητα τοὺς Γραικοὺς καὶ Βουλγάρους; εἰς τὴν λεγομένην Ἁγίαν Ἐδραν; Ἀλλ' ἄς ἐξετάσωμεν ἀκριβέστερον τίνες εἰσὶ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τίνες οἱ ἀποσπασθέντες, καὶ τότε βεβαίως

δύναται ὁ τοιοῦτος να προσκαλῆ εἰς ἐνότητα καὶ πρῶτον ἀς ἐρευνήσωμεν ποῦ διαμένουσιν οἱ ἀληθεῖς Χριστιανοί.

Ἐπεξεργαζόμενοι μετ' ἐπιστάσις καὶ ἀκριθείας αὐτὸ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὰς ἐπιστολάς τῶν Ἀποστόλων, τοὺς τε μετα ταῦτα Ἀποστολικούς Πατέρας καὶ τὰ θεσπίσματα αὐτῶν μέχρι τῆς σήμερον εὐρίσκουμεν, ὅτι ἀληθεῖς Χριστιανοί εἰσιν οἱ ἀποδεξάμενοι ἅπασαν τὴν ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοθεῖσαν διὰ τῶν Ἀποστόλων θρησκείαν, καὶ κατέχοντες αὐτήν, καὶ διὰ τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος ὁμολογήσαντες, καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς αὐτῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀσκούντες· ὅσοι δηλαδὴ διατηροῦσιν οὕτως ἀχώριστον τὴν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ συστηθεῖσαν ἐνότητα, ὥστε συμφωνοῦσι πάντες ἅπανταχοῦ ἐν τῇ πίστει, ἐν τῇ ἀγάπῃ καὶ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ τοῦ Θεοῦ λατρείᾳ, διατελοῦντες ἠνωμένοι μετὰ τῶν Ἐπισκόπων καὶ Πρεσβυτέρων αὐτῶν ὑπὸ μίαν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ νόμος οὗτος τῆς ἐνότητος ὑπῆρξε πάντοτε νόμος τῆς Καθολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ ἀείποτε ἐθεώρησεν αὐτὴ ὡς ἀναγκαστικὰ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων διαταγμένα μέσα πρὸς διατήρησιν τῆς τοιαύτης ἐνότητος· διότι ἅπαντες οἱ Ἀποστολικοὶ Πατέρες εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων ἀνίσταντο κατὰ πάσης ἀναφουμένης καινοτομίας, ὡς ὁ Κυπριανός, ὁ Αὐγουστῖνος τοῖς Δονατισταῖς, ὁ Ἰβρώνημος τοῖς Λουκιφεροῖς, ὁ Κλήμης καὶ Ἰγνάτιος καὶ ἄλλοι.

Εἰδικῶς ὁμως ζητεῖ ἡ Ἐκκλησία· α) ἐσωτερικὴν ἐνότητα « *fides enim*, ὡς λέγει ὁ Ἅγιος Ἀμβρόσιος, *ecclesiae fundamentum est* ». Καὶ κατὰ τὸν Τερτυλλιανόν « *eadem fide unam omnes probant unitatem et interna charitate externum vinculum fulcitur* ». β) ἐξωτερικὴν ἐνότητα « *nulla enim esset securitas unitatis nisi pateret* » κατὰ τὸν Μακάριον Αὐγουστῖνον. γ) ἐνότητα τῶν πιστῶν μετὰ τοῦ ἐπισκόπου αὐτῶν διότι « ὁ μὴ ὢν μετὰ τοῦ ἐπισκόπου οὐκ ἔστι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ » κατὰ τὸν Κυπριανόν· δ) ἐνότητα τῶν ποιμένων πρὸς ἀλλήλους « *Episcopatus unus est, cujus pars a singulis in solidum tenetur* » λέγει ὁ Κυπριανός· καὶ ε) ἐνότητα πασῶν τῶν κατὰ μέρος ἐκκλησιῶν ὑπὸ μίαν κεφαλὴν, τὸν Χριστόν· « εἰ γὰρ ἐκκλησία Θεοῦ ἐστίν, λέγει ὁ Μ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἦνωται, καὶ μία ἐστίν οὐκ ἐν Κορίνθῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ τὸ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας... κτλ. » βλέπε Ὁμιλ. Α'. ἐν τῇ πρὸς Κορ. Α' ἐπιστολῇ.

Οἱ Ὀρθόδοξοι ἄρα εἰσιν ἀληθεῖς Χριστιανοί, διότι ἐτήρησαν τὴν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὀρισθεῖσαν ἐνότητα, καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ θρησκείαν ἐν τῇ ψυχῇ παραδεξάμενοι διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος φανερώσαντες.

ὁμολόγησαν, πρὸς τὸ τέλος σπεύδοντες, τὸ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ φανερωθὲν, διὰ τῆς ὑπακοῆς αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν. Διότι οὗτοι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐπὶ δεκαεπτά ἑκατονταετηρίδας διετήρησαν διὰ τῆς συνεχοῦς διαδοχῆς τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοθεῖσαν αὐτοῖς ἀρχικὴν τάξιν. Δικαίως λοιπὸν ὁμολογοῦμεν μετὰ τινος εὐσεβοῦς καὶ ἁγίου ἀνδρός, ὅτι τὸ μὲν ὄνομα ἡμῶν εἶναι Χριστιανοί, τὸ δὲ ἐπώνυμον Ὀρθόδοξοι, καὶ μετὰ τοῦ ἁγίου Ἰερωνύμου λέγομεν « in illa ecclesia esse manendum, quæ ab Apostolis fundata usque in hunc diem duram; sicuti auderis eos, qui dicuntur christiani non a domino Jesu Christo, sed a quoquam alio nuncupati scito non ecclesiam Christi, sed Antichristi esse synagogam ».

Ἀπεπλανήθη λοιπὸν ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ὁ Πάπας ὅστις παραδέχεται μὲν τὰς πρώτας ἐπτὰ Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἀλλὰ προστίθῃσιν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως « καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ » καὶ ἐν ᾧ μέχρις ἐκείνου τοῦ χρόνου ἦτο συνηνωμένος μετὰ πάσης τῆς Ἐκκλησίας, παραδόξω ἐπαρθεὶς ὑπερηφανία ἤρξατο ἀντιποιεῖσθαι ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας τοιαύτης, ἥτις ἦν ἄγνωστος παντάπασιν εἰς τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, καθ' ἣν ὁ τῆς Ρώμης ἐπίσκοπος διατείνεται, ὅτι εἶναι κεφαλὴ ὁρατὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ ὑπέροπτος κριτὴς τῶν τῆς πίστεως πραγμάτων, τοὺς δὲ μὴ ἀναγνωρίζοντας αὐτὸν ὡς τοιοῦτον ὀνομάζει σχισματικούς· ἔπειτα προσέθηκεν ἐν τούτῳ, ὅτι ἡ θεία ἰερούργια ἐτετέλεσθη οὐχὶ ἐν ἄρτῳ ἐνζύμῳ παρὰ τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις, ἂν καὶ ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία σταθερῶς ἄρτον ἐνζύμον τὸ πάλαι μετεχειρίζετο. Ἔτι δὲ ὅτι πρέπει νὰ μεταδίδηται εἰς τοὺς λαϊκοὺς ἡ θεία Εὐχαριστία ὑφ' ἐν μόνον εἶδος τῶν ἄρτων καὶ τὸ χειρίστον, ὅτι καὶ πῦρ καθαρτήριον ἀνέπλασεν, ἕπερ διδάσκει νὰ παραδεχώμεθα μετὰ πολλῶν ἄλλων τερατολογιῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκολουθίαις δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ ἐκκλησιαστικῇ εὐταξίᾳ κατέστη πολὺ διάφορος τῆς ἀρχαίας, τῆς ὁμοίας τῇ νῦν Καθολικῇ Ὀρθόδοξῳ Ἐκκλησίᾳ.

Ἀλλὰ δίκαιον εἶναι νὰ ἀποδειχθῶσι πάντα ταῦτα, ὅτι εἶναι ἀπάτη καὶ ἀποπλάνησις, καὶ ταῦτα ἐξ αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελίου· προσθέτομεν δὲ, ὅτι εἶχε δίκαιον ἡ Ἁγία Ἐδρα νὰ ἀναμορφώσῃ πάντα ταῦτα, διότι οἱ Πάπαι ἀπ' ἀρχῆς ἐκώλυον τὸν λαὸν τοῦ νὰ ἀναγινώσκῃ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, καὶ ἕως χθὲς καὶ πρώην διετηρεῖτο τοῦτο· δὲν δύναμαι ὅμως νὰ πεισθῶ ἂν καὶ αὐτοὶ οἱ πεπαιδευμένοι τῆς Εὐρώπης δὲν ἐννοοῦσι τὴν παράβασιν καὶ ἀποπλάνησιν ταύτην, καὶ ὅτι ἡ καινοτομία αὕτη ὑπῆρξεν ἔργον τῆς φιλοδοξίας τοῦ Πάπα, ὅστις οὐ μόνον κοσμικὴν ἐξουσίαν περιεβλήθη δι' ἀνόμων μέσων, καὶ

ἀνεδείκνυε καὶ καθήρει βασιλείας καὶ ἡγεμόνας κατὰ τὸ δοκοῦν, καὶ μέχρι σήμερον διατηρεῖ ὑπὸ δουλείαν τοὺς φιλελευθέρους Ἰταλοὺς, ὧν τὰ ἑκατομμύρια ἠδύνατο νὰ σχηματίσωσιν ἓν μέγα ἔθνος πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ καὶ παγκόσμιον ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀπήτησεν.

Ἀρχόμενοι λοιπὸν τῆς λεπτομεροῦς ἐξετάσεως τῶν εἰρημένων καινοτομιῶν, ἐρωτῶμεν τὸν Πάπαν, πόθεν δομώμενος προσέθηκεν εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, ὅπερ ἦν κοινὸν εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ αὐτῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς, καὶ τὸ « ἐκ τοῦ Υἱοῦ »; ἐν ᾧ αὐτὸς ὁ Χριστὸς λέγει ῥητῶς « ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται »; ἢ διότι λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς « ὅν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν »; ἀλλὰ περὶ τοῦ δευτέρου λέγει, ὅταν καθήσῃ εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς, ὅτε, ὡς Θεὸς, ἐξαποστελεῖ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ χάριν· ὥστε κατὰ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ δίκαιον ἦν νὰ προστεθῇ « ὁ παρὰ τοῦ Πατρὸς ἐκπορεύεται » καὶ ὄχι « καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ », καὶ διότι ὑπάρχει μέγα μυστήριον, διὰ τοῦτο, ὡς Θεὸς, προβλέπων ἐλάλησε ῥητῶς περὶ αὐτοῦ. Ἴδου λοιπὸν φανερά παράβασις καὶ καινοτομία. Ἄν δὲ πάλιν ὁ Πάπας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν προτείνουσι τὸ ἕτερον ἐκεῖνο, πῶς μετὰ τὴν ἀνάστασιν εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς « Λάβετε πνεῦμα Ἅγιον », τοῦτο ἐννοεῖ τὴν πνευματικὴν χάριν καὶ ὄχι τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος· ἢ μήπως φαντάζεται ὁ Πάπας, ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον εἶναι σφαῖρά τις, τὴν ὁποίαν ἐκπέμπουσιν ἔνθεν καὶκεῖθεν! Ἄν πάλιν ὑποθέτει, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν οὐκ ἦν αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, καὶ ἐκ τούτου παρεκτρέπεται εἰς τὴν βλασφημίαν ταύτην, μαθέτω, ὅτι μετὰ τὴν Ἀνάστασιν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἔφαγε καὶ τὰς πληγὰς ἔδειξε, καὶ ταύτας ἐψηλάφησεν ὁ Θωμᾶς, δεικνύων, ὅτι αὐτὸς ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν πάλιν μέχρις οὗ καθήσῃ ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, ὅτε, ὡς Θεὸς, ἐξαποστελεῖ τὴν πνευματικὴν αὐτοῦ χάριν. Ἴδου λοιπὸν ἀπάτη ἢ τόσον γνωστὴ εἰς πάντας, καὶ ζοφερὰ εἰς τὸν Πάπαν! Τοσαῦτα μὲν περὶ τούτου ἐπὶ τὸ συντομώτερον. Ἄς ἔλθωμεν λοιπὸν καὶ εἰς τὸ δεύτερον, ἂν δύναται νὰ ἀντιποιῆται τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ νὰ καλῆται κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας.

Διδασκόμεθα ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς ῥητῶς, ὅτι κεφαλὴν τῆς καθόλου Ἐκκλησίας πρέπει νὰ γινώσκωμεν καὶ ὁμολογῶμεν Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ « καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῆ Ἐκκλησία » λέγει ὁ Παῦλος πρὸς Ἐφ. α' 22 καὶ δ' 15. Ἄρα ἡ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐπὶ τῆς γῆς οὐδεμίαν ἔχει χρεῖαν ὁρατῆς κεφαλῆς, οἷαν λέγει ἑαυτὸν ὁ τῆς Ῥώμης ἐπίσκοπος πρῶτον μὲν, διότι οὐδέποτε ἠδύνατο ὁ Κύριος ἡμῶν νὰ βουλευθῇ κακῶς

περὶ τῆς ἑαυτοῦ Ἐκκλησίας, ἐξ ἐναντίας μάλιστα τότε ἤθελε βουλευθῆ κακῶς, ἂν διέταπτε τοποτηρητὴν ἑαυτοῦ καθολικὸν ἀνθρωπὸν τινα, ὅστις οὐδόλως ἠδύνατο ἢ πανταχοῦ νὰ εὐρίσκηται, ἢ ἀναμάρτητος νὰ διαμῆνῃ· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος Πέτρος, ὃν οἱ Παπιστὰὶ πρῶτον τοιοῦτον καθολικὸν τοποτηρητὴν κηρύττουσι, φαίνεται ὅτι ἠπατήθη (Γαλ. Β΄.) Ἐπειτα δὲ καὶ μόνου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ διδασκόμεθα νὰ ἀκούωμεν (Ματ. ΙΖ΄, 6), ὅστις, ἐπειδὴ καὶ δύναται καὶ θέλει νὰ λαλῇ πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ βεβαίως οὐδενὸς ἔχει χρεῖαν τοποτηρητοῦ, φέροντος τὸ γέρας τῆς ἐκείνου ἀρχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ δὲ παρομοιάζειν τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς πρὸς τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν Χριστὸν, ὡς πρὸς τὸν τοποτηρητὴν, εἶναι γελοῖον καὶ ἀσεβές, διότι λαμβάνεται ἐπιχείρημα ἀπὸ ἀπλοῦ καὶ λίαν ἀσθενοῦς ἀνθρώπου περὶ τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ. Τὸ δὲ λέγειν πάλιν « ὅτι ἀναγκαῖον εἶναι νὰ ὑπάρχη τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ, διαλύων τὰς παρεμπιπτούσας διαφορὰς, καὶ διατηρῶν τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας », καὶ τοῦτο οὐδαμῶς ὑπάρχει ἀναγκαῖον· διότι οὐδεὶς ἄλλος, εἰμὴ μόνος ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δύναται νὰ ἐπαγγυηθῇ καὶ φροντίζη περὶ τῆς καθολικῆς αὐτοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ διάλυσις τῶν διαφορῶν τῆς πίστεως οὐδὲ ἐπὶ τῶν Ἀποστόλων ἐγένετο ὑπὸ μόνου τοῦ Πέτρου κατ' ἰδίαν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς Συνόδου τῶν Ἀποστόλων, ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς Γραφῆς (Πράξ. ΙΕ΄ 28)· πρὸς δὲ τὴν τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας διατήρησιν ἀρκεῖ αὐτὸς ὁ Χριστὸς, ὅστις εἶναι ἡ ἀόρατος τῆς Ἐκκλησίας κεφαλὴ, διότι οὔτε ἡ Γραφή, οὔτε τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας ἡ πάροδος διδάσκει, ὅτι πρέπει νὰ γινώσκηται βαθμὸς τις ἀνώτερος τοῦ Ἐπισκόπου.

Πρὸς τούτοις κηρύττουσιν οἱ Παπιστὰὶ, ὅτι ἡ ἐξουσία εἰς τοὺς Ποντίφικας αὐτῶν περιῆλθε κατὰ νόμιμον διαδοχὴν ἀπὸ τοῦ Πέτρου.

Μαθέτωσαν ὅμως ὅτι οὐδεμίαν ἐξουσίαν κυριότητος ἔλαβεν ὁ Πέτρος παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὔτε ἐπὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων, οὔτε ἐπὶ τῆς πίστεως. Διότι πρῶτον μὲν οὐδὲν τοιοῦτον οὐδαμοῦ διδάσκεται ἐν ταῖς Ἀγίαις Γραφαῖς· ἔπειτα δὲ οὐδ' αὐτὸς ὁ Πέτρος οὐδαμοῦ ὡμολόγησεν ὅτι ἐδόθη αὐτῷ τοιαύτη ἐξουσία· μᾶλλον δὲ καὶ σαφῶς διεδήλωσεν, ὅτι εἶναι ἴσος τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις κατὰ τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν, ὀνομάσας ἑαυτὸν συμπρεσβύτερον καὶ μάρτυρα τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων (Α΄ Πέτρ. Ε΄, 1), καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς προτρέπων ἵνα ποιμαίνωσι τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, μὴ ὡς κατεξουσιάζοντες τοῦ κλήρου, ἀλλ' ὡς τύπος γενόμενοι τοῦ ποιμνίου. Πρὸς τούτοις ἐξαπεστάλη παρὰ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων εἰς τὴν Σαμάρειαν μετὰ τοῦ Ἰωάννου, ὡς ἴσου καὶ ὁμοτίμου αὐτοῦ (Πρ.

Η', 14), και κατηγορήθη ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἐθνικοὺς και ἐδικαιώθη ἐνώπιον αὐτῶν, ὡς ἴσων (Πρ. ΙΑ') και ἐπεπλήχθη ὑπὸ τοῦ Παύλου (Γαλ. Β', 14). Οὐχ ἤπτον δηλοῦται τοῦτο και ἐκ τῶν λόγων ἐκείνων τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐν οἷς λέγει: « Τίς οὖν ἐστι Παῦλος; τίς δὲ Ἀπολλῶς; » κτλ. (Α' Κορ. Γ', 1), ὅτι οὐδεμία ἐξουσία, οὐδεμία ὑπεροχή ὑπῆρξε μεταξύ τῶν Ἀποστόλων οὕτω και ἐξ ὧν ὀνομάζει τοὺς τρεῖς Ἀποστόλους, Ἰάκωβον και Κηφᾶν και Ἰωάννην, στύλους τῆς ἐκκλησίας, οὐχὶ ἐκ μαρτυρίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μόνον κατὰ τὴν δόξαν τῆς Εκκλησίας, οἵτινες ἔδωκαν αὐτῷ και τῷ Βαρνάβᾳ δεξιάς κοινωνίας, δηλοῦται ὅτι οὐδεμίαν ἐξουσίαν εἶχεν ὁ Πέτρος ὑπὲρ τοὺς λοιποὺς ἢ ἐπὶ τῶν λοιπῶν Ἀποστόλων. Τελευταῖον και ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τοῦ Κυρίου (Λουκ. ΚΒ', 25) βεβαιοῦται ὅτι οὐδεὶς μεταξύ τῶν Ἀποστόλων πρέπει νὰ καλῆται μείζων τῶν ἄλλων, διότι μόνον οἱ Ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καταξουσιάζουσιν ἄλλων ὁμοίων αὐτῶν.

Τὰ δὲ ἐπιφερόμενα πρὸς ταῦτα ὑπὸ τῶν Παπιστῶν οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουσι κατὰ τῆς ἀληθείας και τοῦ κύρους τῶν εἰρημένων.

Οἷον « ὅτι ὁ Πέτρος ὀνομάζεται πρῶτος ἐν τοῖς Ἀποστόλοις. » Διότι κατὰ μὲν τὴν τάξιν τοῦ ἀριθμοῦ πρῶτος και παρ' ἡμῶν καλεῖται, κατὰ δὲ τὴν τάξιν τῆς ἀξίας οὐδαμῶς, διότι ὑπὸ ῥητῆς ἐντολῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἀπαγορεύεται τοῦτο, και ὑπὸ τῆς παραίνεσις αὐτοῦ τοῦ Πέτρου.

Ἐπειτα « ὅτι ὁ Πέτρος καλεῖται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θεμέλιος τῆς ἐκκλησίας. »

Διότι πρῶτον μὲν, κατὰ τὴν ἐρμηνείαν πολλῶν ἐνδόξων Πατέρων, δὲν ἐννοεῖται τὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἡ ὁμολογία και ἡ βεβαία πίστις τοῦ Πέτρου· ἔπειτα και ἂν θῶμεν ὅτι ὁ Πέτρος αὐτὸς εἶναι τῆς ἐκκλησίας θεμέλιος, τοῦτο εἶναι κοινὸν και τοῖς λοιποῖς Ἀποστόλοις, εὖς ἅμα μετὰ τῶν Προφητῶν κηρύττει ἡ θεία Γραφή ὡς θεμέλιον τῆς ἐκκλησίας και δὲν δύναται ὁ Πέτρος ἐκ τῆς ἐπωνυμίας ταύτης νὰ ἀποδειχθῆ μείζων τῶν ἄλλων (Ἐφ. Β', 20).

Και διὰ νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν δόξαν αὐτῶν οἱ Παπιστᾶι ἐπιφέρουσι και ταῦτα.

« Ὅτι ὑπὲρ μόνου τοῦ Πέτρου ἐτέλεσε τὸ δίδραχμον ὁ Χριστός. (Ματθ. ΙΖ', 16). »

« Ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς οἱ μὲν ἄλλοι Ἀπόστολοι ἐσίγων, ὁ δὲ Πέτρος, ὡς ἀνώτερος και μείζονα ἐξουσίαν ἔχων, ὑψώσε τὴν φωνήν. (Πράξ. Β', 14, και Δ', 8). »

« Και ὅτι ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν Ἀποστόλων πρῶτος ἀπεφήνατο γνώμην » (Πράξ. ΙΕ').

Ἄλλ' ἢ μὲν τοῦ διδράχμου ἀπότισις οὐδὲν ἕτερον δηλοῖ, ἢ ὅτι ὁ Πέτρος ἐφάνη εἰς τοὺς εἰσπράκτορας πρεσβύτερος τῶν ἄλλων μαθητῶν, ἢ ὅτι ἦτο μᾶλλον γνωστὸς εἰς αὐτούς.

Ὅτι δὲ πρῶτος ἤρξατο τὸ κήρυγμα, τοῦτο τάξεως καὶ ἡλικίας πρεσβεῖον δηλοῖ, οὐχὶ δὲ καὶ ἐξουσίας ἢ ὑπεροχῆς, ἥτις οὐδὲ ἀρμόζει παντάπασι τοῖς Ἀποστόλοις, ὡς ἀπαγορευθὲν ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ.

« Ἀλλὰ διὰ τί, προσθέτουσιν, οἱ ἀρχαῖοι Πατέρες ἀνεγνώρισαν τὸν Πέτρον ὡς ἀρχηγὸν καὶ κορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων; »

Καὶ ἡμεῖς, ἀποκρινόμεθα, μετὰ τῶν Πατέρων τῆς ἐκκλησίας ὁμολογοῦμεν συμφώνως ὅτι εἰς τὸν Πέτρον ἀνήκει τὸ πρεσβεῖον τῆς τάξεως κατὰ τὴν Γραφήν, ἀλλ' οὐχὶ ἀξίας καὶ ἐξουσίας πρεσβεῖον, ὅπερ, διότι καὶ πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν καὶ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἀντιφάσκει, ἡμεῖς μὲν οὐδαμῶς στέργομεν, αὐτοὶ δὲ κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Πέτρον.

Πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐπιφέρουσι καὶ ἕτερόν τι.

« Ὅτι εἰς μόνον τὸν Πέτρον ἔδωκε τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ὁ Χριστός. » (Ματθ. ΙΣΤ', 19).

Τοιαύτας ὅμως κλεῖς καὶ ἐπηγγείλατο καὶ ἔδωκε καὶ εἰς πάντας τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους (Ἰωάν. Κ', 23. Ματθ. ΙΗ', 18).

Ἄρα δὲν δύναται ὁ τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπος ἢ Πάπας νὰ λέγηται κεφαλὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, δρατὴ θεόθεν εἰς τοῦτο διατεταγμένη, ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνεται. Ἄλλ' ὅμως, καὶ ἂν δώμεν πρὸς ὧραν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐγένετο δρατὴ κεφαλὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀπάσης, καὶ ὑπέρτατος κριτῆς τῶν τῆς πίστεως, πάλιν δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ῥώμης παρέλαβον κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς νομίμου διαδοχῆς τὴν ἀξίαν ταύτην τοῦ Πέτρου, ὡς διαδεχόμενοι τὸν Πέτρον οὐχὶ εἰς τὴν ἀποστολικὴν ἀξίαν, ἀλλ' εἰς μόνην τὴν ἐπισκοπὴν· τουτέστι καθὼς δὲν δύναται ὁ Πάπας νὰ λέγηται κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων, οὕτως οὐδὲ δρατὴ κεφαλὴ ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰ δὲ λέγουσιν « ὅτι οἱ Πατέρες ὁμοφώνως ἀνεγνώρισαν τὸ πρεσβεῖον τοῦτο, ὅτι ἐδόθη θεόθεν τῷ Πάπᾳ. »

Ἀποκρινόμεθα, ὅτι οἱ Πατέρες μόνον τὸ τῆς τάξεως πρεσβεῖον ἀνεγνώρισαν εἰς τὸν Πάπαν. Διότι καὶ ὁ Β' κανὼν τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ὁ Κυπριανὸς, οὗ τινος τὴν μαρτυρίαν ὑπὲρ ἑαυτῶν φέρουσι, λέγει ταῦτα ἀλλαχοῦ· « Hoc erant utique ceteri Apostoli, quod fuit et Petrus, pari consortio præditi et honoris et potestatis. »

Καὶ ἐν τῇ πρὸς Κόνιnton ἐπιστολῇ· « Nec enim quisquam nostrum Episcopum se Episcoporum constituit. » Καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ· « Expetemus universi iudicium domini nostri Jesu Christi, qui unus est

solus habet potestatem et præponendi nos in Ecclesiæ suæ gubernatione et de actu nostro judicandi. » Καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ἡ ἐν Χαλκηδόνι μόνον τὸ τῆς τάξεως ἦτο τῆς τιμῆς πρεσβεῖον ἀπονέμουσι τῷ Πάπα, ὅπερ καὶ ἡμεῖς εὐχαρίστως ἠθέλομεν παραχωρήσει εἰς αὐτὸν, ἂν ἦτο ὀρθόδοξος, καὶ φροντίζων περὶ τῆς προσηκούσης ταπεινώσεως μὴ ἀπῆται δεσποτικῶς τὸ εἰρημένον πρεσβεῖον. Περὶ δὲ τῆς ἀνά πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐξουσίας αὐτοῦ οὐδὲν αἱ εἰρημέναι Σύνοδοι λέγουσι· μάλιστα δὲ ὁ 5' κανὼν τῆς πρώτης ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀνατίθησιν εἰς τὸν Πάπαν μόνον τῶν παρακειμένων πόλεων τὴν φροντίδα· καὶ κατὰ τὸ δικαίωμα τῆς διοικήσεως κηρύττει αὐτὸν ἴσον τῷ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπισκόπῳ.

Πρὸς δὲ τὴν τρίτην καινοτομίαν τοῦ Πάπα « ὅτι οὐκ ἐν ἄρτῳ ἐνζύμῳ, ἀλλ' ἐν ἀζύμοις ἐτελέσθη παρὰ τοῦ Κυρίου ἡ θεία ἱερουργία »

Ἀποκρινόμεθα, ὅτι δὲν ἔπραξε καλῶς ὁ Πάπας, παραβάς τὴν τόσον γνωστὴν ἀλήθειαν· ἢ ἐφαντάσθη ὅτι θέλει κρατεῖ δεδεμένους τοὺς ὀπαδοὺς του, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀναγινώσκωσι τὸ Εὐαγγέλιον. Τὸ Εὐαγγέλιον οὐδαμοῦ ἀναφέρει περὶ ἀζύμων, καὶ ἐν τῇ μυστικῇ ἐκείνῃ ἱερουργίᾳ, ἄρτος ἐκλάσθη, λέγει τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ ἐδόθη τοῖς πᾶσι, καὶ μαχαιρίδιον μετεχειρίσθησαν· ἂν δὲ ὁ Πάπας δὲν ἐννοεῖ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἃς ἐρωτήσῃ τοὺς εἰδήμονας, διὰ νὰ πληροφορηθῇ κάλλιον τί σημαίνει ἄρτος· διότι καὶ τὴν λέξιν βαπτίζω δὲν ἐνόησε, καὶ ἐκαινοτόμησε τὸ βάπτισμα εἰς τὸ φαντίζειν μόνον τοὺς βαπτιζομένους.

Τὸ δὲ τέταρτον· « ὅτι πρέπει νὰ μεταδίδωται τοῖς λαϊκοῖς ἡ θεία Εὐχαριστία ὑφ' ἑν μόνον εἶδος τῶν ἄρτων, » τοῦτο εἶναι φανερὰ παράβασις τῶν λόγων τοῦ Εὐαγγελίου· διότι περὶ τούτου ὁ Χριστὸς λαλεῖ τόσον λαμπρὰ, ὥστε ποτὲ νοῦς ἀνθρώπινος δὲν ἠλπιζε νὰ εὐρεθῇ Πάπας τις τοιοῦτος, ὥστε νὰ ἀναιρέσῃ τὴν τόσον φανερὰν ἐκείνην ἀλήθειαν τῶν λόγων· διότι λέγει· « Λάβετε, φάγετε, τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. » Καὶ πάλιν· « Πίστε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου. » Ἐναντίον λοιπὸν τῆς ῥητῆς ταύτης ἐντολῆς τοῦ Κυρίου ἀφείλετο ὁ Πάπας τὸ πάντες ἐκ τοῦ δευτέρου καὶ προσέθηκεν εἰς τὸ πρῶτον, ἂν καὶ ἐννοῆται καὶ εἰς τὸ πρῶτον. Πάντες, εἶπε, διότι οἱ πάντες πρέπει νὰ μεταλαμβάνωσι τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου, καὶ τοῦτο νὰ ποιῶσιν εἰς τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ, ὃ δὲ μὴ μετασχὼν τοῦ σώματος καὶ αἵματος αὐτοῦ οὐκ ἔχει μέρος μετ' αὐτοῦ· ὥστε ἐντεῦθεν βλέπομεν ὅτι ὁ Πάπας δὲν πρέβῃ κερραϊαν μόνον, καὶ ὡς ἐκ τούτου θέλει ἀποκλεισθῇ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἀλλὰ προτάσεις ὀλοκλήρους τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χριστοῦ.

Τὸ πέμπτον δὲ καὶ τελευταῖον, τὸ «καθαρτήριον, λέγω, πῦρ,» ἦν ὅλως ἐφεύρημα τῆς κεφαλῆς του· καὶ ἐδογματίσει τοῦτο ἢ θέλων νὰ φανῆ ὅλως διάφορος τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἢ νὰ δείξῃ πολυμάθειαν, ὅτι ἀνέγνωσέ ποτε περὶ μετεμψυχώσεως, διότι οὐδὲν ἕτερον ἔστι τὸ τοιοῦτον, ἢ μετεμψύχωσις, καὶ ἐφεύρημα τῆς ἐσφαλμένης κεφαλῆς αὐτοῦ, ἂν καὶ οἰκαιοποιῆται καὶ τὸ ἀλάνθαστον, περὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲ κἂν λέγω τι, διότι καὶ ὁ ἔσχατος τῶν ἀπλουστάτων ἀνθρώπων ἐννοεῖ ὅτι εἶναι ἀπάτη φανερά.

Πρὸς τούτοις τὸ περὶ τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῆς εὐταξίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοσοῦτον μετεμόρφωσεν, ὥστε νομίζει τις ὅτι τελοῦνται τὰ μυστήρια τῆς Δήμητρος, ἢ ὅτι παρίσταται δράμα τι μᾶλλον, ἢ ὅτι τελεῖται θεία λειτουργία· παραλείπω ἄλλα πολλὰ, ἅτινα ἀκολουθοῦσιν ἐν αὐταῖς, τὰ ὁποία μῶμον προσξενουσι.

Καὶ περὶ τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν δύναται τις νὰ εἴπῃ τὰ προσήκοντα, ἂν καὶ πολιτεύωνται εὐαγγελικῶς, πλείστον ὅσον ἀπέχουσαι τῶν τοῦ Πάπα συνηθειῶν, καὶ ἡδυνάμεθα νὰ ἀποδείξωμεν τὰς διαφορὰς, ἂν ἐγένετο λόγος τις καὶ παρ' αὐτῶν κατὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἵπερέχει ἄρα πασῶν τῶν ἄλλων ἡ Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία· πρῶτον μὲν, διότι ἡ κατάστασις αὐτῆς συμφωνεῖ ἐντελῶς πρὸς τὴν ἐν τῇ θεῇ Γραφῇ κειμένην διδαχὴν τοῦ Σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πρὸς τὴν πράξιν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, συμφωνεῖ δὲ καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ὃν προέθετο συστήσας τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπειτα δὲ πάσαι μὲν αἱ ἑτερόδοξοι Ἐκκλησίαι ὁμολογοῦσι καὶ αὐταὶ ὡς ἀρχὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἀλλὰ διαφωνοῦσι πρὸς τὴν ἐρμηνείαν καὶ τὸν ὄρισμόν τῆς διανοίας αὐτῆς· ἐπειδὴ οἱ μὲν διαμαρτυρούμενοι γνώματεύουσιν ὅτι πρὸς τὴν πράξιν ταύτην πρέπει νὰ ἀκολουθῶμεν μόνον τοὺς ἐρμηνευτικούς κανόνας· οἱ δὲ τοῦ Πάπα Ῥώμης, τὴν γνώμην καὶ ἀπόφασιν τοῦ Πάπα, ὡς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς ταῦτα κατεστημένου καὶ φωτιζομένου ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ δὲ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δοξάζει, ὅτι ἀληθὴς διάνοια τῆς Ἁγίας Γραφῆς εἶναι ἐκείνη, ἣν ὥρισαν ὁμοφώνως οἱ Ἅγιοι Πατέρες καὶ οἰκουμενικοὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας καὶ αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι.

Αὕτη δὲ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ δόξα συμφωνεῖ μὲν μετὰ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐν ἣ ὑπάρχουσι πολλὰ μὲν ἀσαφῆ καὶ δυσνόητα, πολλὰ δὲ καὶ θετικά, ἅτινα οὐ δύναται τὸ λογικὸν μόνον νὰ ὀρίσῃ· ἐπομένως πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν ἐρμηνευταὶ τούτων ἐπίσημοι, οἷος εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ συστάσα Ἐκκλησία. Ἀρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὴν φύσιν καὶ κατάστασιν τῶν ἀνθρώπων, ἀφ' ὧν ἐλλείπει νῦν μὲν

ὁ καιρὸς, νῦν δὲ καὶ ἡ δύναμις τοῦ νὰ ἐξετάζωσιν αὐτοὶ καὶ νὰ κρίνωσι περὶ τῆς πρώτης ταύτης πηγῆς τοῦ σωτηρίου, ὀδηγούμενοι οἱ πλείστοι ὑπὸ τῆς νομίμου ἐξουσίας καὶ τοῦ κύρους· συντελεῖ δὲ καλλίστα τελευταῖον καὶ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, μάλιστα ὅπου ἀμφιβολίαι τε καὶ διαφωνίαι ἀναφαίνονται.

Ἐξ ὅλων λοιπὸν τῶν εἰρημένων ἐξάγεται τὸ γενικὸν συμπέρασμα ὅτι ἡ μὲν Ὀρθόδοξος Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία διαμένει ἀκλόνητος καὶ ἀδιάσειστος ἐν τῇ τάξει τῆς ἀρχαίας ἐκείνης Ἐκκλησίας, τῆς ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συστηθείσης, καὶ διὰ τῶν Ἀποστόλων παραδοθείσης, καὶ μέχρις ἡμῶν διατηρηθείσης· καὶ εἶναι τὸ σῶμα αὐτὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ κορμὸς καὶ ἡ βᾶσις πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν· ἡ δὲ τοῦ Πάπα, φανερὰ παράβασις καὶ παρεκτροπὴ καὶ ἀποπλάνησις κατὰ τὰς φανερὰς ῥήσεις τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἀποστόλων καὶ αὐτῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων, καὶ ἐπομένως μέλος ἀποσπασθὲν ἀπὸ τοῦ σώματος.

Ἐρωτῶμεν λοιπὸν τὸν Πάπαν, ἢ μᾶλλον τὸν περίλυτον ἐκείνον ἀρθρογράφον, ποιοὶ πρέπει νὰ προσκαλῶνται εἰς ἐνότητα, οἱ Ἀνατολικοὶ Ὀρθόδοξοι, οἱ διαμένοντες ἀδιάσειστοι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, ἢ οἱ ἀναμορφωταὶ νέου συστήματος Ἐκκλησίας; βεβαίως οἱ δεύτεροι. Πρὸς τί λοιπὸν ἀγωνιᾷ τόσον ὁ Πάπας ἢ αἱ Προπαγάνδαι αὐτοῦ, καὶ περιάγονται γῆν τε καὶ θάλασσαν ἵνα ποιήσωσιν ἓνα προσήλυτον, καὶ τοῦτον διπλότερον γασίνης; Ἡ Ἀνατολικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος, εἶναι αὐτὴ τοῦ Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἐπομένως « Πύλαι Ἰδου οὐ κατισχύσωσιν αὐτῆς », πολὺ ὀλίγιον δ' αἱ προπαγάνδαι καὶ ἰεροκήρυκες τοῦ Πάπα, καὶ οἱ ἀρθρογράφοι, οἷος ἀνεφάνη ὁ Γιγαντολέτωρ, ἐκείνος τοῦ Ἀνατολικοῦ Ταχυδρόμου, καὶ Τιτανοκράτωρ, ἐνώπιον τοῦ ὁποῦο ἢ καὶ τοῦ ἐσχάτου αὐτῶν παρουσιάζονται ὡς κώνωπες καὶ οἱ πλέον πεπαιδευμένοι τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας!

Ἄλλ' ἴσως φαντάζεται, ὅτι προσήλθεν εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν ἓν σεσαπρωμένον μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Δράμας, ὁ ἀπαίδευτος ἐκείνος καὶ κοῦφος, δεσπὶς ἦν ἀνάξιος καὶ τοῦ ἀξιώματος, καὶ συμπεραίνει, ὅτι ἐγένετο μέγα τι; ἄς μὴν ἀπατάται· διότι καὶ τὸν τοιοῦτον ἡ ἀμάθεια καὶ ἀνέχεια τὸν ἐβίασεν, ἢ συνείδησις ὁμῶς τὸν τύπτει, ἂν καὶ ὁ ἀρθρογράφος γεννάδαν τὸν ἀποκαλεῖ· καὶ ὅτι δὲν θέλει παρέλθει πολὺς χρόνος, καὶ ἡ συνείδησις θέλει τὸν καταπνίξει, καὶ τότε δὲ τότε θέλει σὰς ἀποχαιρῆσαι. Ἡ δὲ Ἐκκλησία δὲν σκοτιᾶται τόσον διὰ τὸν γεννητὸν ἐκείνον, οὐδὲ συνήλθον οἱ Ἀρχιερεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Καϊάφα, βουλευόμενοι τί νὰ ἀποφασίσωσι κατὰ τοῦ Δράμας· ἀλλ' εὗρισκοντο βουλευόμενοι περὶ τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκ-

κλησίας, καὶ τοῦ ἔθνους, ὡς ὅτι ὁ Χριστὸς εὐρέθη ἐν τῷ κήπῳ μετὰ τῶν Ἀποστόλων, καὶ περικύκλωσαν αὐτοὺς οἱ Ἑβραῖοι, ὡς ληστὰί, μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων. Περὶ δὲ τοῦ στενογραφηθέντος τὸν ἀξιόλογον ἐκεῖνον λόγον τοῦ Π. Θεοφίλου σας, λέγω ὅτι ἐξέτελεσε τὸ χρέος αὐτοῦ, οὐχὶ ὅπως δείξῃ ἡμῖν τὰ θαυμάσια ὑμῶν, ἀλλ' ἐνόησας ἐξ αὐτῶν πρώτων τῶν χειρονομιῶν καὶ κινήματων τοῦ Δημοσθένους ἱεροκλήρυκός σας ὅτι πρόκειται περὶ *μεγάλων* καὶ *σπουδαίων*· καὶ δὲν ἔπρεπεν, ἂν θέλητε νὰ μὴ ἐκτελῶνται αἱ πράξεις ὑμῶν ἐν γωνία καὶ παραθύστῳ, νὰ δυσχεραστῆτε τοσοῦτον· διότι ἐκεῖνος, ὡς ἔργον ἔχων τοῦτο, ἠδύνατο καὶ ὅ,τι ἐν θεάτρῳ λέγεται νὰ ἐκθέσῃ εἰς τὸ κοινόν. Δικαίως ὁμοίως ἀφ' ἑτέρου δυσχεραστεῖσθε διὰ τὴν ἐκθεσίν σας ταύτην, διότι ὁ πολῦτιμος ὑμῶν ῥήτωρ, ἐκτός τοῦ ὅτι ἐξετέθη εἰς τοσοῦτους θεατὰς, ἐξετέθη καὶ εἰς τοσοῦτους μὴ τοχόντας τῆς τιμῆς νὰ παρευρεθῶσιν!!!!

Ἐν γένει δὲ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδόλως ταρασσεται πρὸς τὰς τοιαύτας προσπάθειάς ὑμῶν, ἀλλὰ μάλλον οἰκτεῖρει ὑμᾶς, καταγινομένους εἰς προσηλυτισμὸν Ὀρθοδόξων, ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν ὁποίων ἐκ γενετῆς εἶναι ἐντετυπωμένον τὸ τῆς Ὀρθοδόξιας μυστήριον· καὶ μάλιστα, ὅταν προσπαθῆτε διὰ προδοσίας νὰ κερδίσητε τοὺς ἀθεμίτους σκοποὺς ὑμῶν, ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς στυγίαν κατὰ τῆς Σεβαστῆς Κυβερνήσεως· διότι οἱ Ἀνατολικοὶ ἀείποτε διέμειναν σταθεροὶ καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰ νεύματα τῆς Κυβερνήσεως καὶ θέλουν διαμείνει ἀδιαφοροῦντες πρὸς τοὺς λήρους ὑμῶν.

Τοσαῦτα μὲν περὶ τούτων ἐν συντόμῳ ἔγραψα, ἂν καὶ ἠδυνάμην ἐλόκληρον βιβλίον νὰ συγγράψω, καὶ οὕτω πως ἤθελον δυναθῆ νὰ διαλάβω ἀπάσας τὰς καινοτομίας καὶ ἀναιρέσεις· ἀλλὰ ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῶν ὁμογενῶν μου, διότι καὶ τὸν ἀρμόδιον καιρὸν δὲν εἶχον, καὶ τοσοῦτον ἔκρινα κατάλληλον πρὸς τὸ παρὸν, ἵνα ὑπάρχωσι πρόχειρα τὰ κυριώτερα τῆς διαφορᾶς καὶ ἀναιρέσεως εἰς τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὴν περιέργειαν νὰ ἐξετάζωσι περὶ τούτων.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000029341

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

